

Rechtmatigheid 2018

Rapport Verbijzonderde Interne Controle 2018 (VIC)

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Opdracht	2
3.	Samenvatting en conclusie	2
4.	Werkzaamheden	2
5.	Bevindingen	3
5.1	Kader controle bevindingen	3
5.2	Controlebevindingen	4
	Inkopen	4
	Europese aanbesteding	4
	Personeel en salarissen.....	4
	Grondexploitatie	5
	Participatiewet.....	5
	Wmo.....	5
	Jeugdwet.....	5
	Subsidies.....	5
	Leges, lokale heffingen en belastingen	6

1. Inleiding

De interne controlewerkzaamheden voor het verslagjaar 2018 van de gemeente Twenterand zijn afgerond. Dit rapport is gebaseerd op controlebevindingen vanuit de bedrijfsvoering, waarin de bevindingen van de accountant niet zijn verwerkt. De bevindingen van de accountant worden separaat aan de raad aangeboden. In onderdeel 2 staat de opdracht uitgewerkt. Onderdeel 3 bevat een samenvatting en conclusie. In onderdeel 4 is opgesomd wat de werkzaamheden voor de onderscheiden processen over het verslagjaar inhouden. In onderdeel 5 van deze rapportage treft u per onderwerp de bevindingen inzake het rechtmatig handelen aan. In de bijlage kunnen de specifieke bevindingen teruggelezen worden.

2. Opdracht

De gemeenteraad heeft opdracht gegeven tot een jaarlijkse interne controle op de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van (financiële) beheerhandelingen. De rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole is een minder omvattend begrip dan het juridische begrip rechtmatigheid, waarbij het handelen in overeenstemming met alle wetten en regels aan de orde is. Bij de rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole (de financiële rechtmatigheid) bestaat een duidelijke relatie met het financieel beheer. Er moet worden vastgesteld dat de financiële beheerhandelingen rechtmatig tot stand zijn gekomen.

De jaarlijks uit te voeren interne controlewerkzaamheden zijn gebaseerd op de financieel meest significante processen en zijn vastgelegd in een intern controleplan. Het intern controleplan 2018 en het normenkader 2018 is door het college vastgesteld op 6 november 2018. Het normenkader 2018 is op 6 november 2018 aan de raad ter kennisname aangeboden. De hierna genoemde interne controlewerkzaamheden zijn gebaseerd op dit interne controleplan en normenkader en hebben betrekking op de aspecten financiële rechtmatigheid en getrouwheid. De interne controles en de bevindingen daarvan in deze rapportage zijn gebaseerd op en beperken zich tot de uitvoering van de geselecteerde processen. De accountant zal in het accountantsverslag naast de rapportage over de financiële rechtmatigheid tevens rapporteren over de bevindingen van de jaarrekeningcontrole.

3. Samenvatting en conclusie

De resultaten van de interne controle over het jaar 2018 geven een goed beeld ten aanzien van het rechtmatig handelen van onze organisatie. Uit de bevindingen van de gecontroleerde processen blijkt dat deze in het algemeen juist en volledig zijn uitgevoerd. In sommige gevallen is sprake van onvolkomenheden in de uitvoering van processen. Echter in het proces Europese aanbesteding zijn fouten in de rechtmatigheid geconstateerd van € 286.000, € 279.000 en € 81.000 voor een tweetal leveringen, respectievelijk inhuur van personeel. Totaalbedrag € 646.000. Daarnaast is een bedrag van € 28.500 wegens teveel uitbetaalde planschade. Dit brengt het totaalbedrag aan rechtmatigheidsfouten op € 674.500. Dit bedrag blijft onder de goedkeuringstolerantie van fouten ad € 899.000. In principe kan de accountant op basis hiervan een goedkeurende verklaring afgeven, mits er geen nadere fouten worden geconstateerd welke leiden tot overschrijden van de tolerantie.

4. Werkzaamheden

De werkzaamheden hebben betrekking op de interne controlewerkzaamheden van het boekjaar 2018 en zijn verspreid over het jaar uitgevoerd.

De volgende werkzaamheden zijn verricht:

- Voor wat betreft het onderdeel *rechtmatigheid* is op basis van deelwaarnemingen getest of de financiële beheerhandelingen in overeenstemming zijn met de externe regelgeving en de vigerende verordeningen.
- Voor zover de interne controlewerkzaamheden betrekking hebben op het onderdeel *getrouwheid*, is steekproefsgewijs gecontroleerd of de verantwoorde baten en lasten juist, volledig en tijdig op de producten respectievelijk programma's zijn verantwoord.
- Met betrekking tot het controlejaar 2018 is een tweetal extra IC werkzaamheden uitgevoerd. Onder de noemer van een sluitende aanpak is in het sociaal domein een steekproef uitgevoerd bij een aantal zorgaanbieders. Ook is een steekproef PGB verantwoording uitgevoerd bij een 9-tal PGB'ers.

5. Bevindingen

5.1 Kader controle bevindingen

In deze paragraaf worden de controlebevindingen betreffende de financiële rechtmatigheid en de getrouwheid per onderwerp weergegeven. Per onderwerp worden de eventuele geconstateerde fouten en afwijkingen vermeld. De bevindingen zijn gebaseerd op steekproeven, welke representatief worden verondersteld voor de gehele massa, per onderwerp. Dat wil zeggen dat in de niet gecontroleerde gevallen sprake kan zijn van soortgelijke bevindingen. In geval van geconstateerde fouten kan eventueel besloten worden de steekproefomvang uit te breiden om een grotere mate van zekerheid te verkrijgen.

De verschillende tolerantiegrenzen worden aangegeven in de "Controleverordening gemeente Twenterand 2018", zoals vastgesteld door de raad op 18 december 2018. Kortweg wordt hier verwezen naar de toleranties voor een goedkeurende verklaring door de accountant. Deze verklaring wordt in principe verstrekt als het totaal foutbedrag niet groter is dan 1% van de lasten van de gemeente en/of de onzekerheden in de controle van de gemeente niet groter zijn dan 3% van de lasten. Daarnaast heeft de raad ook een tolerantie bepaald voor de fouten en onzekerheden die de accountant in zijn verslag van bevindingen dient te rapporteren. Deze rapporteringstolerantie is bepaald op € 100.000. Dit betekent dat de accountant in het verslag van bevindingen elke fout of onzekerheid meldt die groter is dan de rapporteringstolerantie. Voor de bepaling van de omvangbasis voor de goedkeuringstolerantie wordt uitgegaan van het totaalbedrag aan lasten over 2018 inclusief toevoegingen aan reserves.

Het berekende bedrag aan lasten 2018, inclusief toevoegingen aan reserves, bedraagt circa € 89,9 miljoen. Op basis hiervan bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten en onzekerheden € 899.000 respectievelijk € 2.697.000.

Voor zover met betrekking tot het onderdeel *getrouwheid* tijdens de interne controle fouten en/of tekortkomingen worden geconstateerd, worden deze fouten en/of tekortkomingen gecorrigeerd in de financiële administratie.

Financiële omvang processen

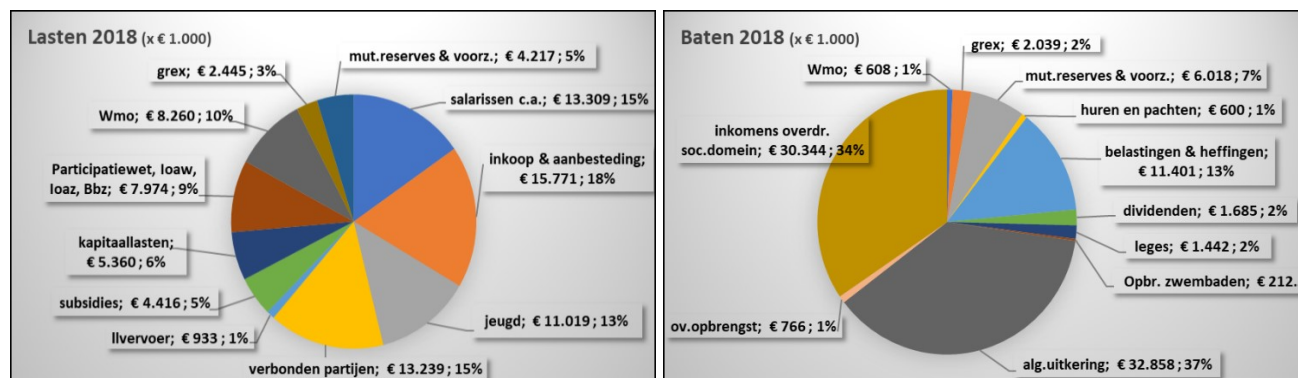
Om richting te geven aan de controlewerkzaamheden wordt de financiële omvang van de gemeentelijke processen in beeld gebracht. Om een start te kunnen maken met de controles gedurende het jaar, wordt in eerste instantie uitgegaan van de begrote bedragen. Uiteindelijk zijn de bij de jaarrekening werkelijk verantwoorde baten en lasten bepalend voor de procesomvang en daarmee voor de controlewerkzaamheden. Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de (globale) financiële omvang in werkelijke baten en lasten 2018 van de onderscheiden processen (tabel I).

Tabel I: werkelijke baten en lasten per onderscheiden proces

Proces	Baten werkelijk 2018 (x €1.000)	Lasten werkelijk 2018 (x € 1.000)
salarissen c.a.		€ 13.309
inkoop & aanbesteding		€ 15.771
jeugd		€ 11.019
verbonden partijen		€ 13.239
livervoer		€ 933
subsidies		€ 4.416
kapitaallasten		€ 5.360
Participatiewet, loaw, loaz, Bbz	€ 250	€ 7.974
Wmo	€ 608	€ 8.260
grex	€ 2.039	€ 2.445
mut.reserves & voorz.	€ 6.018	€ 4.217
huren en pachten	€ 600	
belastingen & heffingen	€ 11.401	
dividenden	€ 1.685	
leges	€ 1.442	
Opbr. zwembaden	€ 212	
alg.uitkering	€ 32.858	
ov.opbrengst	€ 766	
inkomens overdr. soc.domein	€ 30.344	
Totaal	€ 88.223	€ 86.943
Totaal werkelijk 2018	€ 93.442	€ 89.986
Procentueel	94%	97%

Uit voorgaande tabel blijkt dat de opgesomde processen procentueel het grootste gedeelte van geldstromen in 2018 weergeven.

Grafisch is de verdeling als volgt:

Figuur 1: Grafische weergave werkelijke baten en lasten per onderscheiden proces

Van de geldstromen die met deze processen gepaard gaan, worden de grootste geïdentificeerd en aangeduid als financieel significant of materieel. Als materieel worden die processen beschouwd welke in € groter zijn dan 1% van de totale lasten van het betreffende jaar. Hierboven gekwantificeerd op € 899.000. Hierbij wordt opgemerkt dat de accountant voor zijn beoordeling doorgaans uitgaat van een lagere tolerantie, bijvoorbeeld 60% van de hiervoor genoemde 1% materialiteit om de kans op eventuele fouten, die mogelijk bij de steekproef niet worden opgemerkt, te verkleinen.

Onderstaand worden de bevindingen weergegeven van de in 2018 gecontroleerde processen.

5.2 Controlebevindingen

Inkopen

Bij de controle op inkopen zijn door crediteuren in rekening gebrachte bedragen getoetst op daadwerkelijke levering, bevestiging daarvan door budgetbeheerders en juiste administratieve verwerking en aansluiting van die facturen. De onderzochte inkopen zijn volledig binnen de raming verantwoord. Niet in alle gevallen kan de prestatielevering zichtbaar aangetoond worden. Dit heeft geen impact op de (financiële) rechtmatigheid. In een enkele situatie was er geen getekend budgetformulier voorhanden.

De "Regeling budgetbeheer 2008 e.v." is verouderd en sluit niet aan op de gewijzigde organisatie. Een aangepaste regeling is voorzien in het voorjaar 2019, aansluitend op ingebruikname van het nieuwe financiële systeem.

Inzake enkele verleende planschades blijkt een bedrag van € 28.500 teveel te zijn uitbetaald. Dit is niet herstelbaar en betekent een rechtmatigheidsfout.

Europese aanbesteding

Bij controle van de geselecteerde crediteuren is onder meer gebleken dat de vastlegging en beheersing van contracten nog niet geheel op orde is.

Bij het aangaan en verlengen van contracten wordt niet structureel getoetst op totale contractwaarde en of deze mogelijk over de Europese drempel (gaat) komen. Hierdoor is in 2018 bij inhuur personeel een rechtmatigheidsfout ontstaan van € 81.000. Procesmatig zijn verbeteringen noodzakelijk.

Bij de inhuur van personeel wordt ingaande februari 2018 ook gebruik gemaakt van een Dynamisch Aankoop Systeem (DAS). Toetsing op Europese aanbestedingsdrempels is dan voor de betreffende inhuur overeenkomst niet van toepassing. Het blijkt echter dat in enkele gevallen het leverende bureau geen gebruik maakt van het DAS maar rechtstreeks factureert aan de gemeente. Hier wordt niet op getoetst.

Daarnaast is er bij een tweetal leveringen niet getoetst op de Europese aanbestedingsdrempel. Als gevolg hiervan zijn twee rechtmatigheidsfouten ontstaan van € 286.000 respectievelijk € 279.000. De totale fout in dit proces bedraagt derhalve € 646.000.

Personeel en salarissen

De controle op de personeelslasten wordt uitgevoerd door de gemeente Wierden. De in 2018 uitbetaalde salarissen zijn in overeenstemming met de gemeentelijke rechtspositieregeling. Mutaties zijn juist en correct verwerkt.

Grondexploitatie

De onderzochte verkoopopbrengsten zijn correct en volledig verantwoord in de financiële administratie. De opbrengsten zijn volledig ontvangen.

Bij raadsbesluit van 3 juli 2018 zijn de geactualiseerde exploitatieopzetten vastgesteld.

Participatiewet

Werkdeel

Tijdens de controlewerkzaamheden is vastgesteld dat de uitvoering van de Participatiewet op dit onderdeel rechtmatig is verlopen.

Inkomensdeel

Tijdens de controlewerkzaamheden is op dit onderdeel vastgesteld dat de Participatiewet rechtmatig is uitgevoerd. Een deel van het werkproces, de behandeling van aanvragen levensonderhoud, is eind 2018 belegd bij de gemeente Almelo. Gebleken is dat hieraan geen uitvoeringsovereenkomst ten grondslag ligt. Medewerkers van de gemeenten Twenterand en Almelo zijn bezig om te komen tot een geactualiseerde en door beide partijen ondertekende DVO. Streefdatum 1 mei 2019.

loaw/loaz

Tijdens de controlewerkzaamheden is op dit onderdeel vastgesteld dat de loaw/loaz rechtmatig is uitgevoerd. Ook voor de aanvragen IOAW geldt dat er nog geen uitvoeringsovereenkomst met de gemeente Almelo is. De afhandeling van aanvragen IOAZ is overgedragen aan het Regionaal Orgaan Zelfstandigen (ROZ), gemeente Hengelo. Uitbetaling van de uitkeringen vindt plaats in de gemeente Twenterand. Verbijzonderde interne controle vindt plaats door de gemeente Hengelo.

Wmo

Huishoudelijke ondersteuning (Zorg In Natura)

Tijdens de controlewerkzaamheden is vastgesteld dat de uitvoering van de Wmo op dit onderdeel rechtmatig is verlopen.

Begeleiding (Zorg In Natura)

Tijdens de controlewerkzaamheden is vastgesteld dat de uitvoering van de Wmo op dit onderdeel rechtmatig is verlopen.

Verantwoording PGB (HO, Begeleiding en Jeugd)

Door de accountant van de SVB zijn rechtmatigheidsfouten geconstateerd. Wij zijn hier schriftelijk door de SVB over geïnformeerd. Als gevolg hiervan, heeft de SVB ook over 2018 een afkeurende verklaring ontvangen. Omdat deze ontwikkeling te voorzien was, hebben wij op lokaal niveau een extra steekproef uitgevoerd, in goed overleg met BDO accountants. Op basis van de steekproef is de prestatielevering vastgesteld.

Wonen en Vervoer

Tijdens de controlewerkzaamheden is vastgesteld dat de uitvoering van de Wmo op dit onderdeel rechtmatig is verlopen.

Jeugdwet

Tijdens de controlewerkzaamheden is vastgesteld dat de dossiervorming inzake de jeugdwet t.o.v. 2017 aanmerkelijk is verbeterd. Er is een inhaalslag gemaakt met betrekking tot procesmatig werken en ontbrekende documenten zijn waar nodig alsnog aangevuld. Wel is gebleken dat niet zichtbaar wordt getoetst op woonplaatsbeginsel, zodat hierop aanvullende controles zijn uitgevoerd. Dit geldt ook voor de vaststelling van de identiteit van de jeugdige. Gesteld kan worden dat de uitvoering van de jeugdwet rechtmatig is verlopen.

Subsidies

De onderzochte subsidies zijn financieel rechtmatig verleend en vastgesteld. De verleende subsidies zijn volledig en juist in de financiële administratie verantwoord.

Leges, lokale heffingen en belastingen

De processen voor leges (secretarie leges en omgevingsvergunning) zijn overgedragen aan het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT). Verbijzonderde controle vindt daar plaats. De accountant van het GBT controleert deze processen. De aansluiting van de opbrengsten wordt verwerkt bij de controle op de jaarrekening. De verklaring van de accountant van GBT is ontvangen.

Mei 2019, cluster Control